

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б.Жильцов
« 11 » 09 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ЗДОРОВ'Я І ФІЗИЧНА
КУЛЬТУРА»

для студентів

галузь знань 0101 Педагогічна освіта
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 012.00.01 «Дошкільна освіта»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02130554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Проголосовано 2069/19

(підпис) (проект, номер)
« » 20 19 р.

Київ – 2019

Розробник:

Ващенко Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Ващенко Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол №3 від 04 вересня 2019 року

Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 012.00.01 «Дошкільна освіта»

«04» 09 2019 р.

Гарант освітньо-професійної програми 012.00.01 «Дошкільна освіта»

 О.А. Половіна

Робочу програму перевірено

«05» 09 2019 р.

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р.

Протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р.

Протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р.

Протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__»____ 20__ р.

Протокол №__

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання
	денна форма навчання
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ЗДОРОВ'Я І ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА»	
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістовий модулів із розподілом:	1
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	14
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	14
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з метою, завданнями, цілями Державного стандарту початкової освіти щодо фізкультурної галузі та формування в них вмінь і навичок, що сприятимуть досягненню учнями очікуваних результатів навчання, визначених означеною галуззю.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування комплексу вмінь і навичок щодо застосування здоров'язбережувальних практик в освітньому процесі початкової школи в контексті НУШ;
- формування вмінь обрати основні положення, що визначають зміст, організаційні форми та методи освітнього процесу відповідно до загальних цілей соціальної, здоров'язбережувальної та фізкультурної освітніх галузей;
- формування вмінь моделювати систему діяльності учнів, що сприятиме вихованню в них здоров'язбережувальної компетентності;
- виховання в молодших школярів активної позиції щодо зміцнення і збереження власного здоров'я, виконання життєво необхідних рухових дій.

3. Результати навчання за дисципліною

- знання із психології, педагогіки та фахових методик навчання, достатні для успішної діяльності в традиційних сферах застосування;
- здатність продемонструвати вміння застосовувати сучасні здоров'язбережувальні практики в навчально-виховному процесі початкової школи відповідно до вимог НУШ;
- уміння робити презентації (усно/письмово), виконувати дослідницькі, експериментальні проекти;
- здатність аналізувати навчально-методичні комплекти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до вимог здоров'язбережувальної педагогіки;
- здатність розробляти плани-конспекти сучасних здоров'язбережувальних уроків з фізичної культури для початкової школи, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення, застосовувати сучасні ІКТ;

– уміння здійснювати пошук і огляд інформації у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси: періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо;

– здатність опрацьовувати інформаційні джерела для ознайомлення з здоров'язбережувальними практиками та методикою їхнього упровадження в початковій школі;

– здатність аналізувати перспективний досвід учителів початкової школи для подальшого його творчого використання;

– здатність працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи якості лідерства, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваних результатів.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Особливості вивчення змісту фізкультурної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Семестровий контроль
1	Методичні вимоги до формування в молодших школярів основ знань з фізичної культури		2		2			
2	Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Базова рухова активність»		2		2			
3	Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Ігрова та змагальна діяльність учнів»		2		2			
4	Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Турбота про стан здоров'я та безпеку»		2		2			
5	Методика виконання учнями загальнорозвивальних вправ			2	2			
6	Організація та методика проведення рухливих ігор та естафет			2	2			
7	Методичні вимоги до виконання учнями вправ для формування постави та профілактики плоскостопості			2	2			
	Модульна контрольна робота №1					2	30	
Разом за змістовий модуль № 1			14	8	6	14	2	30
Разом за навчальним планом		60	14	8	6	14	2	30

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Особливості вивчення змісту фізкультурної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти

Тема 1. Методичні вимоги до формування в молодших школярів основ знань з фізичної культури

Державний стандарт початкової освіти про обов'язковість формування в учнів основ знань з фізичної культури. Методичні вимоги до виконання ранкової гімнастики та фізкультхвилинок. Види спортивного інвентаря та доцільність його використання під час виконання загальнорозвивальних та спеціальних вправ.

Ключові поняття: Державний стандарт початкової освіти, фізична культура, молодший школяр.

Основна література: 1; 2; 4; 5;

Додаткова література: 1; 5; 6.

Тема 2. Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Базова рухова активність»

Змістова лінія «Базова рухова активність» охоплює такі види діяльності молодших школярів, які спрямовані на формування життєво необхідних рухових умінь і навичок: загальнорозвивальні вправи, біг, стрибки, вправи з м'ячем. Вимоги до фізичного виховання учнів з відхиленнями у стані здоров'я.

Ключові поняття: загальнорозвивальні вправи, біг, стрибки, вправи з м'ячем.

Основна література: 1; 3; 4; 5;

Додаткова література: 1; 3.

Тема 3. Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Ігрова та змагальна діяльність учнів»

Мета рухливих ігор – оволодіння дітьми життєво необхідними руховими вміннями, навичками та підвищення їхньої рухової активності. Правила безпечної поведінки під час проведення рухливих ігор. Види зимових та літніх спортивних ігор та естафет.

Ключові поняття: рухливі ігри, спортивні естафети, активний відпочинок, молодший школяр.

Основна література: 3; 4; 5;

Додаткова література: 1; 2; 5.

Тема 4. Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Турбота про стан здоров'я та безпеку»

Фізична культура як сукупність фізичних вправ, що сприяють зміцненню та збереженню здоров'я молодшого школяра. Вправи для формування постави та профілактики плоскостопості. Вправи для розвитку фізичних якостей: сили, швидкості, витривалості, гнучкості, координації.

Ключові поняття: фізична культура, вправи для формування постави, профілактики плоскостопості та відновлення організму.

Основна література: 1; 2; 4; 5;

Додаткова література: 1; 4; 5; 6.

Семінарське заняття 1. Методика виконання учнями загальнорозвивальних вправ.

Семінарське заняття 2. Організація та методика проведення рухливих ігор та естафет.

Семінарське заняття 3. Методичні вимоги до виконання учнями вправ для формування постави та профілактики плоскостопості.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
Відвідування лекцій	1	4	4

Відвідування семінарських занять	1	3	3
Робота на семінарському занятті	10	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	10	7	70
Виконання модульної роботи	25	1	25
Разом			132
Максимальна кількість балів	132		
Розрахунок коефіцієнта	2,2		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кільк. годин	Кіл-ть балів
1	Загальна характеристика «Фізкультурної освітньої галузі» нового Державного стандарту початкової освіти 1. Охарактеризувати уміння та досвід, якими має оволодіти учень початкової школи відповідно до вимог галузі. 2. Здійснити змістовний аналіз обов'язкових результатів навчання учнів початкової школи після закінчення першого циклу навчання відповідно до вимог галузі. 3. Здійснити змістовний аналіз обов'язкових результатів навчання учнів початкової школи після закінчення другого циклу навчання відповідно до вимог галузі.	2	10
2	Зміст, мета та завдання навчальної дисципліни «Фізична культура» для учнів початкової школи 1. Розкрити особливості методики проведення уроків фізичної культури в початковій школі. 2. Розробити фрагмент уроку для учнів 2 класу з використанням вправ з предметами (малі та великі м'ячі, скакалки, гімнастичні палиці).	2	10
3	Особливості процесу навчання учнів в умовах здоров'язберезувальної педагогіки 1. Охарактеризувати етап початкового ознайомлення учнів з основними поняттями та уявленнями про здоров'я. 2. Охарактеризувати етап закріплення в учнів знань, умінь та навичок збереження та зміцнення здоров'я та їх подальшого вдосконалення.	2	10
4	Педагогічна діагностика сформованості в учнів здоров'язберезувальної компетентності 1. Довести, що педагогічна діагностика є складовою системи здоров'язберезувальної діяльності початкової школи. 2. Охарактеризувати показники сформованості в учнів здоров'язберезувальної компетентності у сфері фізичного, психічного та соціального здоров'я як вимоги НУШ.	2	10
5	Організація та методика проведення сучасного уроку за вимогами здоров'язберезувальної педагогіки 1. Довести доцільність раціональної організації здоров'язберезувального уроку в початковій школі.	2	10

	2. Охарактеризувати головні вимоги здоров'язбережувального уроку. 3. Розробити сучасний здоров'язбережувальний урок для учнів початкової школи за вимогами НУШ.		
6	Особливості організації пізнавально-рухового навчання молодших школярів як вимоги реформи «Нова українська школа» 1. Довести доцільність використання методики навчання в русі (за О. Дубогай) на уроках в початковій школі. 2. Пояснити зв'язок між слуховим сприйняттям навчального матеріалу учнями та мовним і руховим його відтворенням.	2	10
7	Методичні особливості проведення релаксаційних пауз 1. Довести, що релаксаційні паузи є фактором покращення фізичного та психічного здоров'я молодших школярів. 2. Розробити комплекс релаксаційних пауз для початкової школи з використанням ІКТ.	2	10
Разом за змістовим модулем №1		14	70

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі комп'ютерного тестування (25 питань).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання студентів

Семестрове оцінювання здійснюється у формі інтегрованого екзамену з дисципліни «Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна освіта». Форма проведення письмова. За виконання завдань білету студент отримує максимальну кількість балів – 40.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю студентів

1. Методичні вимоги до формування в молодших школярів основ знань з фізичної культури.
2. Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Базова рухова активність».
3. Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Ігрова та змагальна діяльність учнів».
4. Методичні вимоги до вивчення змістової лінії «Турбота про стан здоров'я та безпеку».
5. Методика виконання учнями загальнорозвивальних вправ.
6. Організація та методика проведення рухливих ігор та естафет.

7. Методичні вимоги до виконання учнями вправ для формування постави та профілактики плоскостопості.
8. Організація діяльності вчителя щодо збереження фізичного, психічного та соціального здоров'я учнів.
9. Забезпечення фізичного здоров'я учнів.
10. Система підвищення рівня фізичного здоров'я учнів.
11. Щоденник зміцнення здоров'я молодших школярів.
12. Збереження психічного здоров'я учнів.
13. Завдання психологічної служби школи.
14. Робота практичного психолога з учнівським колективом.
15. Збереження соціального здоров'я учнів.
16. Формування в учнів позитивного ставлення до власного здоров'я.
17. Особливості проектної діяльності вчителя. Проект «Я і моє здоров'я».
18. Організація та методика проведення сучасного уроку за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки.
19. Раціональна організація здоров'язбережувального уроку в початковій школі.
20. Психолого-педагогічні умови організації уроку.
21. Здоров'язбережувальні аспекти сучасного уроку.
22. Головні вимоги здоров'язбережувального уроку.
23. Врахування обов'язкової рухової активності учнів на уроці.
24. Умови збереження працездатності учнів.
25. Формування в дітей ціннісного ставлення до власного здоров'я як важливий компонент здоров'язбережувального уроку.
26. Особливості організації пізнавально-рухового навчання молодших школярів як вимоги реформи «Нова українська школа».
27. Сучасні психологи та фізіологи про врахування рухового розвитку дитини під час навчання.
28. Методика навчання в русі (за О.Д. Дубогай).
29. Оптимізація рухової активності дітей під час навчальної діяльності.
30. Особливості рухового відтворення навчального матеріалу. Етапи відтворення.

31. Зв'язок між слуховим сприйняттям навчального матеріалу, мовним і руховим його відтворенням.
32. Навчання в русі на уроках математики та української мови.
33. Організація та методика проведення ранкової гімнастики до занять.
34. Ранкова гімнастика – окрема форма здоров'язбережної діяльності молодших школярів.
35. Умови ефективної організації ранкової гімнастики до занять.
36. Методика проведення ранкової гімнастики до занять.
37. Орієнтовні комплекси ранкової гімнастики до занять для учнів початкової школи.
38. Фізкультурна хвилинка як складова рухового режиму навчального дня молодших школярів.
39. «Година здоров'я» як фактор збільшення рухової активності молодших школярів.
40. Методичні особливості проведення релаксаційних пауз.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична карта дисципліни

«Методика навчання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура»

Разом: 60 год. Лекції – 8 год., семінарські заняття – 6 год., самостійна робота – 14 год., МКР – 2 год., семестровий контроль – 30 год.

Модуль	Змістовий модуль I						
Назва модуля	Особливості вивчення змісту фізкультурної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Лекції	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4			
Семінарські заняття					Семінарське заняття 1	Семінарське заняття 2	Семінарське заняття 3
Самостійна робота	70 б.						
К-сть балів за модуль	Відвідування лекцій – 4 б. Відвідування семінарських занять – 3 б. Робота на семінарських заняттях – 30 б. Самостійна робота – 70 б. Разом: 107 б.						
МКР	25 б.						
Підсумковий контроль	Екзамен						

Разом – 132, коефіцієнт – 2,2

8. Рекомендована література

Основна:

1. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: Навч.-метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Докукіної. – К.: Літера, 2017. – 128 с.
2. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: Навч.-метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Докукіної. – К.: Літера, 2017. – 80 с.
3. Ващенко О. Години здоров'я в початковій школі / О. Ващенко. – К.: Шк. світ, 2007. – 128 с.
4. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти. – Режим доступу: http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/NewSchool_Presentation-final_18-08-2017.pdf.
5. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 класи. – К.: «Освіта-Центр», 2018. – 240 с.

Додаткова:

1. Ващенко О.М. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра: Навч. метод. посібник / О.М. Ващенко, В.М. Єрмолова, Л.І. Іванова та ін. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. – 192 с.
2. Ващенко О. Оздоровча робота на ГПД: методичний порадник / О. Ващенко, С. Свириденко// Початкова освіта. – 2008. – № 8. – С. 3-11.
3. Іванова Л.І. Фізичне виховання учнів з відхиленнями у стані здоров'я: метод. посіб. / Л.І. Іванова. – К.: Літера ЛТД, 2012. – 320 с.
4. Мазуренко Л. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів в позаурочний час. / Л. Мазуренко. – К.: Шкільний світ, 2008. – 112 с.
5. Навчаємо граючись: метод. посібник для вчителів фізичної культури загальноосвітніх навчальних закладів / В.М. Єрмолова, Л.І. Іванова, В.В. Деревянко. – К.: Літера ЛТД, 2012. – 208 с.
6. Фізичне виховання учнів початкових класів у позакласній роботі загальноосвітніх навчальних закладів : навч.-метод. посіб. / В. В. Івашковський, О. І. Остапенко, М. В. Тимчик ; [за ред. М. Д. Зубалія]. — Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. — 172 с. — Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/7338/1/2466_Zubalia.pdf